ساعت‌های خاموش در برج ساعت ایستگاه؛ مهندس مرکز اعتصاب‌ها در گفت‌وگو با دو دهه تعمیرکار ناگزیر از رفتن

۱۲ تعمیرکار از ۴ تعمیرگاه ساعت در شهر ۲۰ دقیقه گفت‌وگو کردند و همه یک جمله را تکرار کردند: «ساعت باید بایستد تا زمان دیده شود.» این گزارش چرا منتشر شد و چرا اکنون؟

سردبیر پیغام

شهر ما سال‌هاست با ساعت‌های برج زندگی می‌کند بدون آنکه کسی از کارکرد آن‌ها بپرسد. اما از مهر ۱۴۰۳ تا آبان ۱۴۰۴ ساعت برج ایستگاه مرکزی ۱۷ بار متوقف شد و هر بار مسافران ده‌ها دقیقه منتظر ماندند بدون آنکه بدانند چه زمانی قطار می‌رسد. این گزارش حاصل ۲۰ دقیقه گفت‌وگو با ۱۲ تعمیرکار در ۴ تعمیرگاه ساعت در شهر است و تلاش می‌کند روشن کند چرا این حرفه در حال خاموش شدن است و چه کسی باید جای خالی آن را پر کند.

(ادامه صفحهٔ ۱۰ ستون ۱)

۱۲ تعمیرکار از ۴ تعمیرگاه ساعت در شهر ۲۰ دقیقه گفت‌وگو کردند و همه یک جمله را تکرار کردند: «ساعت باید بایستد تا زمان دیده شود.» این گزارش چرا منتشر شد و چرا اکنون؟

سردبیر پیغام

شهر ما سال‌هاست با ساعت‌های برج زندگی می‌کند بدون آنکه کسی از کارکرد آن‌ها بپرسد. اما از مهر ۱۴۰۳ تا آبان ۱۴۰۴ ساعت برج ایستگاه مرکزی ۱۷ بار متوقف شد و هر بار مسافران ده‌ها دقیقه منتظر ماندند بدون آنکه بدانند چه زمانی قطار می‌رسد. این گزارش حاصل ۲۰ دقیقه گفت‌وگو با ۱۲ تعمیرکار در ۴ تعمیرگاه ساعت در شهر است و تلاش می‌کند روشن کند چرا این حرفه در حال خاموش شدن است و چه کسی باید جای خالی آن را پر کند.

مهندس هادی نصیری از ۳۱ سال پیش در تعمیرگاه ساعت میدان ساعت کار می‌کند و تنها یک نفر در شهر است که می‌تواند موتور قدیمی ساعت را بدون قطعه یدکی تعمیر کند. او می‌گوید بیشتر قطعات را خود ساخته است. وقتی از او پرسیدم چرا کسی جای او را نمی‌گیرد، سکوت کرد و گفت فقط یک شاگرد دارد که هنوز دو سال مانده تا پایان دوره‌اش است. این شاگرد هم قرار است برود دانشگاه و دیگر برنگردد.

تعمیرگاه ساعت میدان ساعت از ۱۳۴۲ فعال است و تا سال ۱۳۹۰ ۹ کارمند داشت. امروز ۳ نفر در آن کار می‌کنند و دو نفر دیگر بازنشسته‌اند اما هفته‌ای یک روز برمی‌گردند تا قطعات را بسازند. هزینه تعمیر یک ساعت دیواری بین ۱۲۰ تا ۴۰۰ هزار تومان است و برای ساعت برج ایستگاه قرارداد سالانه ۳۶ میلیون تومان بسته شده است. مهندس نصیری می‌گوید این مبلغ حتی هزینه رفت‌وآمد او را پوشش نمی‌دهد.

مشکل فقط پیری نیروها نیست. برق شهر هر ماه ۱۸ بار قطع می‌شود و ولتاژ آن نوسان دارد. یک ساعت الکترونیکی با یک برد سوخته دیگر قابل تعمیر نیست و باید کل برد عوض شود. قطعه یدکی برد در بازار ۴۰ میلیون تومان است و کسی آن را وارد نمی‌کند. مهندس نصیری برای ۳ ساعت برج ایستگاه مجبور شد از ساعت‌های قدیمی مدرسه‌ها قطعه بردارد و این کار را «دزدی برای زنده ماندن» می‌نامد.

شورای شهر اعلام کرده است که تا پایان سال ۱۴۰۴ یک طرح آزمایشی برای آموزش ۶ شاگرد به تعمیرگاه ساعت میدان ساعت داده است. مدت دوره ۳ سال است و حقوق ماهانه ۸ میلیون تومان برای هر شاگرد در نظر گرفته شده است. مهندس نصیری می‌گوید این طرح خوب است اما دیر است. او می‌گوید استاد باید کنار شاگرد بنشیند و سال‌ها تجربه را منتقل کند و این کار با کلاس شبانه ممکن نیست.

اگر این حرفه از بین برود چه می‌شود؟ شهر ۱۲ ساختمان اداری دارد که همه با ساعت برج هماهنگ‌اند. مدرسه‌ها، بیمارستان‌ها و ایستگاه اتوبوس هم زمان را از ساعت برج می‌گیرند. اگر ساعت برج خراب بماند و کسی نتواند آن را تعمیر کند، هر سازمان ساعت خود را می‌سازد و زمان شهر دو ساعت با هم اختلاف می‌گیرد. این اتفاق در چند شهر دیگر هم افتاده و نتیجه همیشه آشفتگی بوده است.

مهندس نصیری پیشنهاد کرده است که یک آرشیو عکس و نقشه از ساعت‌های برج تهیه شود تا اگر روزی کسی خواست تعمیر کند، نقشه‌ها در دسترس باشد. او می‌گوید حاضر است نقشه‌ها را رایگان بکشد اگر شهرداری هزینه چاپ را بدهد. این پیشنهاد هفته آینده در جلسه شورا بررسی می‌شود. اگر رأی بیاورد، کار از ماه آذر شروع می‌شود و ۱۲ ساعت برج اولویت دارند